

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache

judecători – Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul din Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui

Simahin Andrei Sergiu, născut la 12 octombrie 1989, originar din s. Gornoe, r-nul Strășeni și domiciliat în or. Strășeni, str. Toma Ciorbă, 11

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.05.2014 – 24.11.2015;

Instanța de apel: 22.12.2015 – 21.01.2016;

Instanța de recurs: 09.03.2016 – 12.05.2016.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015, **Simahin Andrei Sergiu** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an și 6 (șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de Gurița Sergiu privind încasarea prejudiciului material cauzat a fost admisă parțial și dispusă încasarea din contul lui Simahin Andrei în beneficiul lui Gurița Sergiu a sumei de 5 700 (cinci mii șapte sute) lei, iar în partea încasării sumei de 600 lei acțiunea civilă a fost respinsă, pe motiv că aceasta se compensează prin restituirea corpurilor delictive.

A fost admisă integral acțiunea civilă înaintată de Gurița Sergiu privind încasarea prejudiciului moral cu dispunerea încasării sumei de 3 000 (trei mii) lei din contul lui Simahin Andrei în beneficiul lui Gurița Sergiu, cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă înaintată de Toderika Marin privind încasarea prejudiciului material cauzat a fost admisă parțial și dispusă încasarea din contul lui Simahin Andrei în beneficiul lui Toderika Marin a sumei de 10 339, 35 (zece mii trei sute treizeci și nouă lei, 35 bani), cu titlu de prejudiciu material.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de Toderika Marin privind încasarea prejudiciului moral cu dispunerea încasării sumei de 5 000 (cinci mii) lei din contul lui Simahin Andrei în beneficiul lui Toderika Marin, cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Simahin Andrei Sergiu, în perioada de timp de la 19.10.2011 pînă la 20.10.2011, aproximativ între orele 18.00 - 07.00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, împreună și de comun acord cu altă persoană, în privința căreia cauza a fost disjunsă, a pătruns în interiorul garajului nr. 20A, amplasat pe bd. Ion Vodă Viteazul, mun. Chișinău, de unde pe ascuns a sustras un telefon mobil de model „Nokia 1208”, în care se afla cartela SIM cu nr. 079989145 în valoare de 300 lei, un telefon mobil de model „Nokia 1208”, în care se afla cartela SIM cu nr. 079189145, în valoare de 300 lei, opt anvelope în valoare de 3200 lei, un încărcător pentru acumulatori în valoare de 500 lei, două discuri de frînă pentru automobil de model „Mercedes Sprinter” în valoare de 1400 lei și un ceainic electric de model „Bosh”, astfel cauzându-i părții vătămate Gurița Sergiu Ion o daună considerabilă în sumă totală de 6300 lei, și un colet ce aparținea lui Toderika Marin Mihail, care conținea bunuri în valoare totală de 10 339, 35 lei. Astfel, prin acțiunile sale, Simahin Andrei a cauzat lui Gurița Sergiu o daună considerabilă în mărime de 6 300 lei, iar lui Toderika Marin o daună considerabilă în mărime de 10 339, 35 lei.

3. Sentința nominalizată a fost contestată cu apeluri de către:

- *avocatul Conoval Igor în numele inculpatului Simahin Andrei*, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate.

În motivarea apelului a indicat că prima instanță, la stabilirea pedepsei și individualizarea acesteia, nu a ținut cont de faptul că inculpatul Simahin Andrei nu are antecedente penale, pentru prima dată a săvîrșit o infracțiune mai puțin gravă, iar la etapa urmăririi penale se prezenta ori de cîte ori era citat de către organul de urmărire penală.

De asemenea, apelantul a invocat că conform materialelor cauzei penale careva circumstanțe agravante prevăzute de art. 77 Cod penal nu au fost stabilite, iar în calitate de circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal de către instanța de judecată au fost reținute săvîrșirea unei infracțiuni mai puțin grave pentru prima dată și recunoașterea vinei la faza de urmărire penală.

Consideră eronată motivarea primei instanțe, fiind bazată pe presupuneri și care contravine normelor procesual penale, cu atît mai mult că Simahin Andrei nu a avut scopul eschivării de la examinarea cauzei în instanța de judecată, fapt confirmat prin prezența acestuia benevolă la pronunțarea sentinței, iar lipsa lui Simahin Andrei de la examinarea cauzei în instanța de judecată este motivată prin aflarea lui peste hotarele

țării cu scopul de a recupera prejudiciul cauzat prin infracțiune. Astfel, avocatul a reiterat necesitatea stabilirii unei pedepse non privative de libertate față de inculpat;

- *Inculpatul Simahin Andrei*, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate, deoarece a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, la locul de trai se caracterizează pozitiv, este orfan, a crescut la orfelinat, nu s-a eschivat intenționat de a se prezenta în ședința de judecată, ci a fost nevoit să plece peste hotare pentru a avea posibilitatea de a recupera prejudiciul material cauzat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, apelurile declarate au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui **Simahin Andrei Sergiu** recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii s-a suspendat pentru o perioadă de probațiune pe un termen de 1 (un) an.

În partea încasării prejudiciului moral, pretențiile părților vătămate Gurița Sergiu și Toderika Marin au fost respinse ca neîntemeiate.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Simahin Andrei în baza dispozițiilor art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal al Republicii Moldova - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în locuință și cu cauzarea de daune considerabile*, iar prin administrarea și cercetarea obiectivă a probelor, a considerat ca fiind dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate prin rechizitoriu.

Însă, în ceea ce privește individualizarea pedepsei stabilite inculpatului, instanța de apel a constatat că prima instanță în mod eronat a indicat în partea descriptivă a sentinței un termen de pedeapsă ce nu coincide cu termenul stabilit în partea dispozitivă a sentinței, astfel încât, divergențele nominalizate necesitau a fi înlăturate.

Concomitent, la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal și de următoarele circumstanțe ale cauzei: gravitatea infracțiunii săvârșite, care conform art. 16 alin. (3) Cod penal, se califică ca fiind o infracțiune mai puțin gravă, de motivul infracțiunii exprimat prin lipsa mijloacelor financiare și nevoia stringentă de bani deoarece a fost crescut la școala internat, iar la atingerea majoratului a fost nevoit să plece din școala internat, neavând nici casă, nici surse financiare pentru întreținere, de persoana celui vinovat, de faptul că inculpatul nu are antecedente penale, fiind pentru prima dată tras la răspundere penală, de faptul că nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, de condițiile de viață ale acestuia, care s-a aflat la Internatul din or. Strășeni, fapt ce prezumă lipsa unei familii, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de faptul recunoașterii vinei la urmărirea penală, dar și de

faptul eschivării de a se prezenta în instanța de judecată. Circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

În temeiul circumstanțelor expuse mai sus, instanța de apel a considerat ca fiind echitabilă pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 (un) an, cu aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal pe un termen de probațiune de 1 (un) an, cu condiția ca în perioada de probațiune fixată Simahin Andrei Sergiu nu va comite o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Referitor la latura civilă, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a admis acțiunile civile ale părților civile în partea încasării prejudiciului material de la inculpat, însă eronat a admis și prejudiciul moral de 3 000 lei în beneficiul lui Gurița Sergiu și 5 000 lei în beneficiul lui Toderika Marin Mihail, motiv pentru care sentința în această parte a fost casată.

Instanța de apel a reținut că după cum rezultă din prevederile art. 1398 Cod civil, în cadrul infracțiunilor împotriva patrimoniului prejudiciul moral nu se încasează, motiv pentru care a considerat că prima instanță în mod neîntemeiat a dispus încasarea din contul lui Simahin Andrei în beneficiul lui Gurița Sergiu suma de 3 000 lei și în beneficiul lui Toderika Marin suma de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. Astfel, instanța de apel a respins pretențiile părților civile cu privire la încasarea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiate.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul din procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, care invocând temei pentru recurs ordinar prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care în privința inculpatului să fie excluse prevederile art. 90 Cod penal. În susținerea cerințelor înaintate recurentul a invocat următoarele argumente:

- instanța de apel la emiterea deciziei a ignorat acel fapt că conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului;

- conform textului alin. (1) art. 90 Cod penal, instanța de judecată numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatului, motive care necesită în mod obligatoriu de a fi expuse în decizie, ținând cont totodată de trecutul inculpatului, mediul în care trăiește, modul de comportare la locul de muncă, în familie, în societate etc.;

- instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia cu privire la aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal în privința inculpatului, aceasta greșit a conchis că corectarea celui din urmă este posibilă fără a fi izolat de societate.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii

instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Lecturînd textul recursului, Colegiul penal constată că recurentul contestă decizia instanței de apel în latura penală, și anume, își manifestă dezacordul cu modalitatea de executare a pedepsei, considerînd că aceasta nu va contribui la corijarea inculpatului.

Așadar, avînd în vedere că acuzatorul de stat este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de fond și cu încadrarea juridică a faptei inculpatului, instanța de recurs se va expune doar asupra aspectului ce vizează aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Simahin Andrei.

Reieșind din faptul că recursul declarat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond au dispus executarea pedepsei inculpatului, la acest capitol instanța de recurs reamintește că ulterior stabilirii pedepsei potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei (art. 75 Cod penal), ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată **poate** dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului.

Suspendarea condiționată (art. 90 Cod penal), ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea, ca pe lîngă stabilirea mărimii pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal, constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute pedeapsa stabilită.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvîrșirea faptei, după săvîrșirea faptei, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazîndu-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În acest context, în partea motivatoare a deciziei adoptate pe caz, instanța de apel a menționat următoarele: „*Colegiul Penal reține că inculpatul Simahin Andrei a săvîrșit pentru prima dată o infracțiune care se încadrează în categoria celor mai puțin grave prin prisma art. 16 Cod penal, de motivul acesteia, exprimat prin lipsa mijloacelor financiare și nevoia stringentă de bani deoarece a fost crescut la școala internat, iar la atingerea majoratului a fost nevoit să plece din școala internat, de persoana celui vinovat, de faptul că inculpatul nu are antecedente penale, pentru prima dată este tras la răspundere penală, de faptul că nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, de condițiile de viață ale acestuia, care s-a educat și aflat la Internatul or. Strășeni, fapt ce prezumă o familie anterioară vulnerabilă sau lipsa unei familii, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de faptul recunoașterii vinei în comiterea infracțiunii incriminate, se căiește sincer de cele comise, la materialele dosarului fiind anexat acordul de recunoaștere a vinovăției din 30.04.2014 (f.d. 41, vol. II), potrivit căruia Simahin*

Andrei și-a dat consimțământul că își recunoaște vina încă de la urmărirea penală, a recunoscut vina și s-a căit și în instanța de apel.”(f.d. 206, vol. II).

Astfel, ținând cont de cele expuse supra, Colegiul penal constată ca fiind neîntemeiate criticile recurentului prin care afirmă că instanța de apel nu a motivat suficient temeinicia aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, precum și că nu a indicat motivele care au fost puse la baza suspendării condiționate a executării pedepsei.

Totodată, aferent criticilor formulate de către acuzatorul de stat, Colegiul penal atestă faptul că instanța de apel greșit a soluționat latura civilă a cauzei penale, în ceea ce privește respingerea pretențiilor părților vătămate referitoare la încasarea prejudiciului moral, constatând că motivarea soluției adoptate asupra chestiunii vizate este una incorectă, reieșind din interpretarea restrânsă efectuată de instanța de apel a normelor legale ce reglementează prejudiciul moral.

În acest sens, este de reținut că potrivit prevederilor art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Persoanele fizice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin:

1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală;

2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate;

3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală;

4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

În conformitate cu prevederile art. 220 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile codului. Normele procedurii civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.

Potrivit reglementărilor art. 1398 alin. (1) Cod civil este stipulat că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare **prejudiciul patrimonial**, iar în cazurile prevăzute de lege, **și prejudiciul moral** cauzat prin acțiune sau omisiune.

Totodată, dispoziția art. 1422 alin. (2) Cod civil prevede expres că **prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.**

Din normele de drept civil prescrise mai sus, rezultă că în cauzele penale privind comiterea infracțiunilor contra patrimoniului poate fi cauzat și un prejudiciu moral, care se compensează de instanțe doar prin echivalent bănesc.

Contrar celor reflectate mai sus, instanța de apel, în decizia adoptată a concluzionat că: „După cum rezultă din prevederile art. 1398 și art. 1422 Cod civil,

reparația prejudiciului moral este posibilă numai în cazurile expres prevăzute de legislație (în cazul încălcării drepturilor personale nepatrimoniale, cum ar fi în ipoteza atingerii aduse vieții, sănătății, libertății, inviolabilității sexuale și libertăților sexuale sau altor valori sociale care privesc persoana). În această ordine de idei, infracțiunile care aduc atingere unor valori sociale ce țin de patrimoniu (de exemplu furtul, escrocheria etc.), nu atrag apariția la partea vătămată a dreptului subiectiv de reparație a prejudiciului moral, prin corelație la făptuitor nu apare obligația de a repara prejudiciul moral.” (f.d. 210, vol. II).

Subsidiar celor expuse *supra*, considerăm oportun de a menționa că în practica judiciară constantă, în domeniul soluționării acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral, nu se atestă o asemenea abordare neîntemeiată și incorectă ca și cea formulată de instanța de apel în prezenta cauză.

Însă, potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, este reglementat expres că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Din acest considerent, Colegiul penal nu va interveni în soluția deciziei recurate, în latura civilă, din motiv că recurentul nu contestă legalitatea soluționării acțiunii civile și nu invocă careva argumente în sensul dat.

Făcînd o concluzie de ansamblu asupra punctelor de reper consemnate mai sus, Colegiul penal conchide că argumentele expuse în recursul ordinar de pe rol nu și-au găsit confirmare, iar din acest considerent instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul din Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui **Simahin Andrei Sergiu**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 iunie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru